

వాల్మీకి రామాయణం

అయోధ్యకాండ

25. పంచవింశః సర్గః - మాతృస్వస్త్వయనమ్

|| మాతృస్వస్త్వయనమ్ ||

సాఽపనీయ తమాయాసముపస్సృశ్య జలం శుచిః |

చకార మాతా రామస్య మంగలాని మనస్వినీ || 1 ||

న శక్యసే వారయితుం గచ్ఛేదానీం రఘూత్తమ |

శీఘ్రం చ వినివర్తస్య వర్తస్య చ సతాం క్రమే || 2 ||

యం పాలయసి ధర్మం త్వం ధృత్యా చ నియమేన చ |

స వై రాఘవశార్దూల ధర్మస్త్వామభిరక్షతు || 3 ||

యేభ్యః ప్రణమసే పుత్ర చైత్యేష్వాయతనేషు చ |

తే చ త్వామభిరక్షంతు వనే సహ మహర్షిభిః || 4 ||

యాని దత్తాని తేఽస్త్రాణి విశ్వామిత్రేణ భీమతా |

తాని త్వామభిరక్షంతు గుణైః సముదితం సదా || 5 ||

పితృశుశ్రూషయా పుత్ర మాతృశుశ్రూషయా తథా |

సత్యేన చ మహాబాహో చిరం జీవాభిరక్షితః || 6 ||

సమిత్కుశపవిత్రాణి వేద్యశ్చాయతనాని చ |

స్థండిలాని విచిత్రాణి శైలా వృక్షాః క్షుపా పూదాః || 7 ||

పతంగాః పన్నగాః సింహస్త్యాం రక్షంతు నరోత్తమ |

స్వస్తి సాధ్యాశ్చ విశ్వే చ మరుతశ్చ మహర్షయః || 8 ||

స్వస్తి ధాతా విధాతా చ స్వస్తి పూషా భగోఽర్యమా |

లోకపాలాశ్చ తే సర్వే వాసవప్రముఖాస్తథా || 9 ||

ఋతవశ్చైవ పక్షాశ్చ మాసాః సంవత్సరాః క్షపాః |

దినాని చ ముహూర్తాశ్చ స్వస్తి కుర్వంతు తే సదా || 10 ||

స్తృతిర్ధృతిశ్చ ధర్మశ్చ పాతు త్వాం పుత్ర సర్వతః |

స్కందశ్చ భగవాన్దేవః సోమశ్చ సబృహస్పతిః || 11 ||

సప్తర్షయో నారదశ్చ తే త్వాం రక్షంతు సర్వతః |

యే చాపి సర్వతః సిద్ధా దిశశ్చ సదిగీశ్వరాః || 12 ||

స్తుతా మయా వనే తస్మిన్సాంతు త్వాం పుత్ర నిత్యశః |

శైలాః సర్వే సముద్రాశ్చ రాజా వరుణ ఏవ చ || 13 ||

వార్షిక రామాయణం

అయోధ్యకాండ

25. పంచవింశః సర్గః - మాతృస్వస్త్వయనమ్

ద్యౌరంతరిక్షం పృథివీ నద్యః సర్వాస్తథైవ చ |
నక్షత్రాణి చ సర్వాణి గ్రహాశ్చ సహదేవతాః || 14 ||

అహోరాత్రే తథా సంధ్యే పాంతు త్వాం వనమాశ్రితమ్ |
ఋతవశ్చైవ షట్ పుణ్యా మాసాః సంవత్సరాస్తథా || 15 ||

కలాశ్చ కాష్ఠాశ్చ తథా తవ శర్క దిశంతు తే |
మహావనే విచరతో మునివేషస్య ధీమతః || 16 ||

తవాదిత్యాశ్చ దైత్యాశ్చ భవంతు సుఖదాః సదా |
రాక్షసానాం పిశాచానాం రౌద్రాణాం క్రూరకర్మణామ్ || 17 ||

క్రవ్యాదానాం చ సర్వేషాం మా భూత్పుత్రక తే భయమ్ |
ప్లవగా వృశ్చికా దంశా మశకాశ్చైవ కాననే || 18 ||

సలిస్పృషాశ్చ కీటాశ్చ మా భూవన్లహనే తవ |
మహద్విషాశ్చ సింహాశ్చ వ్యాఘ్రా ఋక్షాశ్చ దంష్ఠ్రిణః || 19 ||

మహిషాః శృంగిణో రౌద్రా న తే ద్రుహ్యంతు పుత్రక |
నృమాంసభోజినో రౌద్రా యే చాన్యే సత్త్వజాతయః || 20 ||

మా చ త్వాం హింసిషుః పుత్ర మయా సంపూజితాస్త్విహా |
ఆగమాస్తే శివాః సంతు సిద్ధ్యంతు చ పరాక్రమాః || 21 ||

సర్వసంపత్తయే రామ స్వస్తిమాన్లచ్చ పుత్రక |
స్వస్తి తేఽస్త్రాంతరిక్షేభ్యః పార్థివేభ్యః పునః పునః || 22 ||

సర్వేభ్యశ్చైవ దేవేభ్యో యే చ తే పరిపంథినః |
శుక్రః సోమశ్చ సూర్యశ్చ ధనదోఽథ యమస్తథా || 23 || [గురుః]

పాంతు త్వామర్చితా రామ దండకారణ్యవాసినమ్ |
అగ్నిర్యాయుస్తథా ధూమో మంత్రాశ్చర్షిముఖాచ్ఛ్చుతాః || 24 ||

ఉపస్పర్శనకాలే తు పాంతు త్వాం రఘునందన |
సర్వలోకప్రభుర్భుహ్నా భూతభర్తా తథర్షయః || 25 ||

యే చ శేషాః సురాస్తే త్వాం రక్షంతు వనవాసినమ్ |
ఇతి మాల్యైః సురగణాన్లందైశ్చాపి యశస్వినీ || 26 ||

స్తుతిభిశ్చానురూపాభిరానర్చాయతలోచనా | [అనుకూలాభిః]
జ్వలనం సముపాదాయ బ్రాహ్మణేన మహాత్మనా || 27 ||

వాల్మీకి రామాయణం

అయోధ్యకాండ

25. పంచవింశః సర్గః - మాతృస్వస్త్వయనమ్

హావయామాస విధినా రామమంగలకారణాత్ |
 ఘృతం శ్వేతాని మాల్యాని సమిధః శ్వేతసర్షపాన్ || 28 ||
 ఉపసంపాదయామాస కౌసల్యా పరమాంగనా |
 ఉపాధ్యాయః స విధినా హుత్వా శాంతిమనామయమ్ || 29 ||
 హుతహవ్యావశేషేణ బాహ్యం బలిమకల్పయత్ |
 మధుదధ్యక్షతఘృతైః స్వస్తివాచ్య ద్విజాంస్తతః || 30 ||
 వాచయామాస రామస్య వనే స్వస్త్వయనక్రియాః |
 తతస్తస్మై ద్విజేంద్రాయ రామమాతా యశస్వినీ || 31 ||
 దక్షిణాం ప్రదదౌ కామ్యం రాఘవం చేదమబ్రవీత్ |
 యన్తంగలం సహస్రాక్షే సర్వదేవనమస్మ్యతే || 32 ||
 వృతనాశే సమభవత్తత్తే భవతు మంగలమ్ |
 యన్తంగలం సుపర్ణస్య వినతాఽకల్పయత్పురా || 33 ||
 అమృతం ప్రార్థయానస్య తత్తే భవతు మంగలమ్ |
 అమృతోత్పాదనే దైత్యాన్ ఘ్నతో వజ్రధరస్య యత్ || 34 ||
 అదితిర్తంగలం ప్రాదాత్తత్తే భవతు మంగలమ్ |
 త్రీన్విక్రమాన్మక్రమతో విష్ణోరమితతేజసః || 35 ||
 యదాసీన్తంగలం రామ తత్తే భవతు మంగలమ్ |
 ఋతవః సాగరా ద్విపా వేదా లోకా దిశశ్చ తే || 36 ||
 మంగలాని మహాబాహో దిశంతు శుభమంగలాః |
 ఇతి పుత్రస్య శేషాంశ్చ కృత్వా శిరసి భామినీ || 37 ||
 గంధైశ్చాపి సమాలభ్య రామమాయతలోచనా |
 ఓషధీం చాపి సిద్ధార్థాం విశల్యకరణీం శుభామ్ || 38 ||
 చకార రక్షాం కౌసల్యా మంత్రైరభిజజాప చ |
 ఉవాచాతిప్రహృష్టేవ సా దుఃఖవశవర్తినీ || 39 ||
 వాఙ్మాత్రేణ న భావేన వాచా సంసజ్జమానయా |
 ఆనమ్య మూర్ధ్ని చాఘ్రూయ పరిష్యజ్య యశస్వినీ || 40 ||
 అవదత్పుత్ర సిద్ధార్థో గచ్ఛ రామ యథాసుఖమ్ |
 అరోగం సర్వసిద్ధార్థమయోధ్యాం పునరాగతమ్ || 41 ||

వాల్మీకి రామాయణం

అయోధ్యకాండ

25. పంచవింశః సర్గః - మాతృస్వస్త్వయనమ్

పశ్యామి త్వాం సుఖం వత్స సుస్థితం రాజవర్తని |
ప్రనష్టదుఃఖనంకల్పా హర్షవిద్యోతితాననా || 42 ||

ద్రక్షామి త్వాం వనాత్ప్రాప్తం పూర్ణచంద్రమివోదితమ్ |
భద్రాసనగతం రామ వనవాసాదిహాగతమ్ || 43 || [భద్రం]

ద్రక్షామి చ పునస్త్యాం తు తీర్ణవంతం పితుర్వచః |
మంగలైరుపసంపన్నో వనవాసాదిహాగతః |

వధ్యా మమ చ నిత్యం త్వం కామాన్ సంవర్ధ యాహి భో || 44 ||

మయార్చితా దేవగణాః శివాదయో మహర్షయో భూతమహాసురోరగాః |
అభిప్రయాతస్య వనం చిరాయ తే హితాని కాంక్షంతు దిశశ్చ రాఘవ || 45 ||

ఇతీవ చాశ్రుప్రతిపూర్ణలోచనా సమాప్య చ స్వస్త్వయనం యథావిధి |
ప్రదక్షిణం చైవ చకార రాఘవం పునః పునశ్చాపి నిపీడ్య సస్వజే || 46 ||

తథా తు దేవ్యా స కృతప్రదక్షిణో నిపీడ్య మాతుశ్చరణౌ పునః పునః |
జగామ సీతానిలయం మహాయశాః స రాఘవః ప్రజ్వలితః స్వయా శ్రియా || 47 ||

ఇత్యార్ద్రే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే పంచవింశః సర్గః || 25 ||

